

МОЯ УКРАЇНА

1. ПАМ'ЯТНА ПІСНЯ

«Украина золотая,
Белоруссия родная...»
Я цю пісню як почую,—
Всі походи пригадаю.

Так! Цю пісню під Москвою
І над Волгою-рікою,
В ешелонах і на марші
Ми співали перед боем.

Я цю пісню чув немало
В Курську, в Мінську, на привалах,—
З росіянами повсюди
По-російськи ми співали.

В думі світлій і єдиній
І вірмени, і грузини,
І башкири, і узбеки
Звали нашою Вкраїну.

«Украина золотая,
Белоруссия родная...»
Чом ця пісня в мирні будні
Знов у пам'яті зринає?

З цею піснею без страху
І степами, й битим шляхом,
Через гори і долини
Ми ішли під нашим стягом.

Українцям і литовцям,
Білорусам і естонцям,
Молдаванам і казахам —
Всім одно світило сонце:

Батьківщині сонце ясне,
Сонце дружби непогасне;
Хай в серцях сіяє вічно
Світло сонця те прекрасне!

Ми говоримо з тобою:
Гарт небаченого бою,
Що пройшла Вітчизна братства,
Сили нам нехай подвоїть.

Хай подвоїть, хай потроїть,
Щоб нові труда герої
Всі були у нас достойні
Переможців у двобої...

«Україна золота,
Білоруссія родная...»
Я цю пісню як почую,—
Всі походи пригадаю.

2. РОЗДУМИ БІЛЯ ЛАВРИ

...Начал открываться из-за горы город Чебоксары. Ничтожный, но картинный городок. Если не больше, то по крайней мере наполовину будет в нем домов и церквей, и все старинной московской архитектуры. Для кого и для чего они построены? Для чувашей? Нет, для православия. Главный узел московской внутренней политики — православие. Неудобозабываемый Тормоз (Николай I.— *Ред.*) по глупости своей хотел зятянуть этот ослабевший узел и перетянул: он теперь на одном волоске держится.

Т. Г. Шевченко, «Журнал», 17 сентября, 1857

Не споглядач сторонній, не турист,
Я говорив і знову й знову тверджу:
В народну товщу глибше ти вбурись,
Пізнай життя народне спершу.

В минулім пішки з Волги до Дніпра
Ходили земляки мої у Київ —
З торбинами, босоніж, не з добра,—
Як інших тисячі в Росії.

В Афон, у Київ, у Єрусалим
Що гнало їх, язичників колишніх?
Яким пекло психозом мозок їм,
В дорозі щоб минали тижні?

Яку ж то правду у чужих богів
Шукав народ моєї батьківщини,
Мені Шевченко відповів,
Розкрив приховані пружини.

Покірного вбачали в нас раба
То хрест, а то півмісяць запізнілий.

Здавалося, вже стихла боротьба,
Як раптом знову закипіла.

І дехто з нас за море, крізь туман,
Подавсь, підбурюваний підступами бритів,
До Мекки обернувся, і султан
Велів їх турками зробити.

Вогонь і меч, і темряви удав
Віками нас тримали у неволі,
Поки сам трудівник не розрубав
Той чорний вузол зла й недолі.

Я в Київ не прочанином прийшов —
Залишу зодчим Лаври стиль вивчати.
Я тут солдатом Конева пройшов
Через зруйнований Хрещатик.

В руїнах цегли, каменю і скла
Я йшов тоді, тамуючи зітхання,
Ніс автомат — на захід путь вела.
То був не час для вболівання!

А нині легко можу я зітхнути
В твоїх садах, столице України,
Згадавши тих, що тут скінчили путь
В борні за тебе до загину.

У цвіті клумб хіба не їхня кров?
Хіба не їх любов до тебе вічна
Пала на корпусах новобудов,—
Ні, доля у героїв не трагічна.

Це ж тут —

і Полководець, і Солдат,
Чіі шляхи звитяжні не забуті,—
З дніпрових круч,
немовби на парад,
Крокує
генерал Ватутін.

3. МИХАЙЛО СЕСПЕЛЬ¹

Повік святий для чуваша
На Україні є куток.
Хоч поривалася душа,
Важкий до нього випав крок.

Тополі в небі голубім.
Могила скромна у саду.
Відходить ворог, а за ним
Услід я з ротою іду.

В перепочинку тиху мить
Відвідав я безлюдний сад,
Припав до пагорба, де спить
Натхненний мій співучий брат.

Мій рідний! Серце чувашів
Твій клич почуло в боротьбі.
З Вітчизни, з волзьких берегів
Передаю поклін тобі.

Даруй: тебе, як бій гримів,
Не міг я медом пом'януть.
На захід, в спину ворогів,
Три постріли — і знову в путь!

За українську землю йду —
У ній наш Сеспель спочива,
І поки правий бій трива,
Мій меч у піхви не вклада!

4. КИЇВСЬКИМ КАШТАНАМ

Оспівані вже київські каштани
Всіма, напевно, мовами у нас.
Не викличу я подиву і шани...
Та що робить, як я тут перший раз?

---

¹ Видатний чуваський поет Михайло Сеспель помер і похований в Україні.

Як будь мені, коли посеред літа
Прийшов до вас і не застав уже
Чарівне світло свіч рясних на вітах —
Їх дивне сяйво час не береже...

Мені ж світив незгасний дружби племінь —
І все немовби знову зацвіло,
Все вабило, співало і тягло:
Бульвар, і пляж, і придніпровий гомін,
Лоза при березі, веселий сміх дівчат
І... пара ледь лукавих оченят!